

SUTRUMPINIMAI

A. ŠALTINIAI¹⁵ IR LITERATŪRA

- Abajev   Абаев В. Историко-этимологический словарь осетинского языка. М.—Л., 1958—1973. Ч. 1—2.
- ABSI   Acta Baltico-Slavica. Białystok, 1964—.
- Alminauskis   Alminauskis K. Die Germanismen des Litauischen. K., s.a. T. 1.
- AM   Altpreußische Monatsschrift. Königsberg 1864—.
- Ambrasas   Ambrasas V. Lietuvių kalbos dalyvių istorinė sintaksė. V., 1979.
- DIS   Archivum Philologicum. K., 1930—1939. Kn. 1—8.
- APh   Archivum Philologicum. K., 1930—1939. Kn. 1—8.
- Arumaa Ursl. Gr.   Arumaa P. Urslavische Grammatik. Heidelberg, 1964—.
- AslPh   Archiv für slavische Philologie. Berlin, 1876—1929. Bd. 1—42.
- Baltistica   Baltistica. V., 1965—.
- B   Lexicon Germanico—Lithvanicum et Lithvanico—Germanicum ... von Jacobo Brodowskij ... (apie 1713—1744 m.).
- BB   Beiträge zur Kunde der indogermanischen Sprachen/Hrsg. von A. Bezzenger. Göttingen, 1877—1906. Bd. 1—30.
- Benveniste   Benveniste E. Origines de la formation des noms en indo-européen. Paris, 1935.
- Benveniste   Benveniste E. Le vocabulaire des institutions indo-européennes. Paris, 1969. P. 1—2.

¹⁵ Žr. dar p. 14 (išn. 9).

- BER   Български етимологичен речник / Съставили Вл. Георгиев, Ив. Гълъбов, Й. Заимов, Ст. Илчев. София, 1962—.
- Berneker PS   Berneker E. Die preußische Sprache. Straßburg, 1896.
- Berneker SEW   Berneker E. Slavisches etymologisches Wörterbuch. Heidelberg, 1924. Bd. 1.
- Bezljaj ESS   Bezljaj F. Etimološki slovar slovenskega jezika. Ljubljana, 1976—.
- Bezzenger   Bezzenger A. Beiträge zur Geschichte der litauischen Sprache. Göttingen, 1877.
- BGLS   Biuletyn Polskiego Towarzystwa Językoznawczego.
- BPTJ   Baltic Linguistics / Ed. by Th. F. Magner and W. R. Schmalstieg. University Park and London, 1970.
- BL   Biblia tatau estis Wissas Schwentas Raschtas Lietuvischkai pergulditas per Janą Bretkuną... Karaliaucziue (1579—1590).
- BrB   Postilla tatau estis Trumpas ir prastas ischguldimas Euangeliu... Per Iana Bretkuna... Karaliaucziue... 1591.
- BrP (ir BP)   Brückner A. Die slavischen Fremdwörter im Litauischen. Weimar, 1877.
- Brückner   Brugmann K. Kurze vergleichende Grammatik der indogermanischen Sprachen. Berlin und Leipzig, 1922.
- FW   Buck C. D. A Dictionary of Selected Synonyms in the Principal Indo-European Languages. Chicago, 1949.
- Brugmann   Brugmann K. Kurze vergleichende Grammatik der indogermanischen Sprachen. Berlin und Leipzig, 1922.
- KGr.   Būga I, II, III Būga K. Rinkiniai raštai / Sudarė Z. Zinkevičius. V., 1958—1961. T. 1—3.
- Būga I, II, III Būga RR)   Būga K. Aistiški studijai. Peterburgas, 1908. D. 1
- (Būga Aist. St.   Būga Kalbos Būga K. Kalbos dalykai (Quaestiones grammaticae). K., 1910.

- ChB Biblia litewska Chylińskiego. Nowy Testament. II, Tekst / Wyd. Cz. Kudzinowski, J. Otrębski. Poznań, 1958.
- CDP Codex diplomaticus Prussicus / Ed. J. Voigt. Königsberg, 1836—.
- Detschew Detschew D. Die thrakischen Sprachreste. Wien, 1957.
- Diefenbach-Wülcker Diefenbach-Wülcker. Hoch- und niederdeutsches Wörterbuch der mittleren und neueren Zeit. Basel, 1885.
- Donum Balt. Donum Balticum To Professor Christian S. Stang... / Ed. by V. Rūķe-Draviņa. Stockholm, 1970.
- DP Daukšos Postilė. Fotografuotinis leidimas. K., 1926.
- Eberts Reallexikon der Vorgeschichte / Hrsg. von M. Ebert. Berlin, 1924—.
- EC Enchiridion. Der kleine Catechismus... Königsberg. 1568. Enchiridions. Mārtiņa Lutera Mazais Katķisms. Rīgā, 1924.
- Eckert BSt. Eckert R. Baltistische Studien: Sitzungsberichte der Sächsischen Akademie der Wissenschaften zu Leipzig. Philol.-hist. Klasse. Berlin, 1971. Bd. 115. H. 5.
- EH Endzelīns J. un Hauzenberga E. Papildinājumi un labojumi K. Mūlenbacha latviešu valodas vārdnīcai. Rīgā, 1934—1946. Sēj. 1—2.
- Endzelin Lat. Эндзелин И. Латышские предлоги. predl. Юрьев, 1905—1906. Ч. 1—2.
- Endzelin LeGr Endzelin J. Lettische Grammatik. Riga, 1922.
- Endzelīns Endzelīns J. Baltu valodu skaņas un formas. BVSF Rīgā, 1948.
- Endzelīns Endzelīns J. Darbu izlase. Rīgā, 1971—1982. Sēj. 1—4.
- DI Endzelīns LV žr. LV

- Endzelin SBE Эндзелин И. Славяно-балтийские этюды. Харьков, 1911.
- Endzelīns Endzelīns J. Latviešu valodas gramatika. LVG Rīgā, 1951.
- Endzelīns Endzelīns J. Senprūšu valoda. Rīgā, 1943. SV
- ESSJ Этимологический словарь славянских языков/Под ред. О. Н. Трубачева. М., 1974—. Вып. 1—.
- Étimologija Этимология. М., 1963—.
- Falkenhahn Falkenhahn V. Der Übersetzer der litauischen Bibel Johannes Bretke und seine Helfer. Königsberg und Berlin, 1941.
- Falk-Torp Falk H., Torp A. Norwegisch-dänisches etymologisches Wörterbuch. Heidelberg, 1910—1911. Bd. 1—2.
- EW Filologu biedrības raksti. Rīgā, 1921—1940. Sēj. 1—20.
- FBR Festschrift Ad. Bezenberger. Göttingen, 1921.
- Festschrift Bezenberger
- Festschrift Kuhn Aufsätze zur Kultur- und Sprachgeschichte vornehmlich des Orients. Ernst Kuhn zum 70. Geburtstag. München, 1916.
- Festschrift Streitberg Festschrift für Wilhelm Streitberg. Stand und Aufgaben der Sprachwissenschaft. Heidelberg, 1924.
- Festschrift Vasmer Festschrift für M. Vasmer zum 70. Geburtstag. Berlin, 1956.
- Fick Fick A. Vergleichendes Wörterbuch der indogermanischen Sprachen (4. Aufl.). Göttingen, 1890—1909. Bd. 1—3.
- Fraenkel Fraenkel E. Litauisches etymologisches Wörterbuch. Heidelberg, 1962—1965. Bd. 1—2.
- Friedrich Friedrich J. Hethitisches Wörterbuch. Heidelberg, 1952—1954. Bd. 1—2. 1957—1961. Ergänzungshefte.
- HW

- Frischbier Frischbier F. Preussisches Wörterbuch. Berlin, 1882–1883. Bd. 1–2.
- Frisk Frisk H. Griechisches etymologisches Wörterbuch. Heidelberg, 1960–1970. Bd. 1–2.
- Gamkrelidze-Ivanov Гамкредидзе Т. В., Иванов Вяч. Вс. Индоевропейский язык и индоевропейцы. Тбилиси, 1984. Т. 1–2.
- Georgiev Issl. Георгиев В. И. Исследования по сравнительно-историческому языкознанию. М., 1958.
- Gerullis ON Gerullis G. Die altpreußischen Ortsnamen. Berlin und Leipzig, 1922.
- Gerullis-Stang Gerullis J., Stang Chr. Lietuvių žvejų tarimė Prūsiose. К., 1933.
- GGA Göttingische gelehrte Anzeigen. Göttingen, 1739–.
- Glotta Glotta. Zeitschrift für griechische und lateinische Sprache. Göttingen, 1909–.
- Götze Götze A. Frühneuhochdeutsches Glossar. Bonn, 1920.
- Grimm Grimm J., Grimm W. u. a. Deutsches Wörterbuch. Leipzig, 1854–.
- Hermann Lit. Stud. Hermann E. Litauische Studien. Berlin, 1926.
- Hes. Hesichijus
- Heyne Heyne M. Deutsches Wörterbuch. 2. Aufl. Leipzig, 1905–1906. Bd. 1–3.
- Hilmarsson Stud. Hilmarsson J. Studies in Tocharian Phonology, Morphology and Etymology. Reykjavík, 1986.
- Holthausen Holthausen F. Gotisches etymologisches Wörterbuch. Heidelberg, 1934.
- IF Indogermanische Forschungen. Strassburg, 1892–1916. Bd. 1–37; Berlin, 1917–.
- Jokl Stud. Jokl N. Studien zur albanischen Etymologie und Wortbildung. Wien, 1911.

- Ivanauskas Ivanauskas T. Lietuvos paukščiai. V., 1949 – 1957. Т. 1–3.
- Ivanov OPA Иванов Вяч. Вс. Общеиндоевропейская, праславянская и анатолийская языковые системы. М., 1965.
- Ivanov SBG Иванов Вяч. Вс. Славянский, балтийский и раннебалканский глагол. М., 1981.
- Ivanov-Torogov ISD Иванов В. В., Топоров В. Н. Исследования в области славянских древностей. М., 1974.
- Jēgers Verk. Bedeut. Jēgers B. Verkannte Bedeutungsverwandtschaften baltischer Wörter. Göttingen, 1949. (Cituoju pagal: Fraenkel)=Jēgers KZ LXXX(1966) 6–162.
- JR Svodbinė rėda Velūnyčiu Liėtūviu surašyta par Antaną Juškevičę 1870 metuse. Казань, 1880.
- Juška Литовский словарь А. Юшкевича съ толкованіемъ словъ на русскомъ и польскомъ языкахъ. Петроградъ, 1897–1922. Т. 1–3.
- K Fr. Kuršaitis (Fr. Kurschat) – jo žodynai.
- Kalbotyra Kalbotyra. V., 1958–.
- Kalima Kalima J. Itämerensuomalaisten kielten balttilaiset lainasanat. Helsinki, 1936.
- Kazlauskas Kazlauskas J. Lietuvių kalbos istorinė gramatika. V., 1968.
- LKIG Kiparsky Kiparsky V. Die Kurenfrage. Helsinki, 1939.
- KF
- Klein Gr. ir Klein Comp. Pirmoji liėtuvių kalbos gramatika. V., 1957.
- Kluge Kluge F. Etymologisches Wörterbuch der deutschen Sprache. 21. unveränderte Aufl./ Bearb. von W. Mitzka. Berlin, 1975.
- Kondratiuk ETB Kondratiuk M. Elementy Bałtyckie w toponimii i mikrotoponimii regionu Białostockiego. Wrocław etc., 1985.

- KSB Beiträge zur vergleichenden Sprachforschung auf dem Gebiete der arischen, keltischen und slawischen Sprachen. Berlin, 1858–1876. Bd. 1–8.
- KSIS Краткие сообщения института славяноведения.
- Kudzinowski Indeks Kudzinowski Cz. Indeks-Słownik do „Daukos Postilė“. Poznań, 1977. T. 1–2.
- Kuryłowicz Idg. Gr. Kuryłowicz J. Indogermanische Grammatik. Bd. 2 Heidelberg, 1968.
- KZ Zeitschrift für vergleichende Sprachforschung auf dem Gebiete der indogermanischen Sprachen, begr. von A. Kuhn. Berlin, 1852–1885. Bd. 1–27; Gütersloh, 1887–1907. Bd. 28–40; Göttingen, 1907–.
- Laumane Laumane B. Zivju nosaukumi latviešu valodā. Rīgā, 1973.
- Levin SE Levin J. F. The Slavic Element in the Old Prussian Elbing Vocabulary. Berkeley—Los Angeles—London, 1974.
- Lewy PN Lewy E. Die altpreußischen Personennamen. Breslau, 1904.
- Lex Matthias Lexers Mittelhochdeutsches Taschenwörterbuch. 29. Aufl. Leipzig, 1959.
- Liet. etnogen. Iš lietuvių etnogenezės. V., 1981.
- LF Listy filologické. Praha, 1874–.
- LK žr. EC
- Lyberis SŽ Lyberis A. Sinonimų žodynas. V., 1980.
- LKG Lietuvių kalbos gramatika / Vyr. red. K. Ulvydas. V., 1965–1976. T. 1–3.
- LKK Lietuvių kalbotyros klausimai. V., 1957–.
- LKŽ Lietuvių kalbos žodynas. V., 1941. T. 1; K. 1947. T. 2; V., 1956–. T. 3–.
- LKŽ I²—II² 2-asis leidimas V., 1968–1969. T. 1–2.
- LPosn. Lingua Posnaniensis. Poznań, 1949–.

- LPŽ Lietuvių pavardžių žodynas. V., 1985–. T. 1–.
- LV Endzelīns J. Latvijas PSR vietvārdi. Rīgā, 1956. D. 1., sēj. 1; 1961. D. 1., sēj. 2.
- Machek ESČ Machek V. Etymologický slovník jazyka českého. Praha, 1971.
- Machek ESČS Machek V. Etymologický slovník jazyka českého a slovenského. Praha, 1957.
- Machek IR Machek V. Česká a slovenská jména rostlin. Praha, 1954.
- Mag. Magazin / Hrsg. von der Lettisch-Litterarischen Gesellschaft. Mitau, 1828–.
- Mayrhofer Mayrhofer M. Kurzgefaßtes etymologisches Wörterbuch des Altindischen. Heidelberg, 1956–1980. Bd. 1–4.
- Mažiulis BS Mažiulis V. Baltų ir kitų indoeuropiečių kalbų santykiai (deklinacija). V., 1970.
- Mažiulis PKP žr. PKP.
- ME Mülenbachs K. Latviešu valodas vārdnīca/Rediģējis, papildinājis, turpinājis J. Endzelīns. Rīgā, 1923–1932. Sēj. 1–4.
- Meillet Introd. Meillet A. Introduction à l'étude comparative des langues indo-européennes. 8me éd. Paris, 1937.
- Meillet Slav. com. Meillet A. Le slave commun. 2me éd. Paris, 1934.
- MPH Monumenta Poloniae historica/Ed. A. Bielewskij. Warszawa, 1960. T. 1.
- MLTE Mažoji lietuviškoji tarybinė enciklopedija. V., 1966–1971. T. 1–3.
- MSL Mémoires de la société linguistique de Paris. Paris, 1868–.
- MT Margarita Theologica... Lituwiskai jra perguldita per Simona Waischnora... Ischspaus-ta Karaliaucziui Prusu ... 1600,

- MTr Marienburger Treßlerbuch/Hrsg. von E. Joachim. Königsberg, 1896.
- Mž. Mažvydas. Seniausieji lietuvių kalbos paminklai iki 1570 metams / Spaudai parūpino J. Gerullis. K., 1922.
- NAWG Nachrichten der Akademie der Wissenschaften in Göttingen. Philol.-historische Klasse.
- Neuphilol. Neuphilologische Mitteilungen / Hrsg. vom Mittel. Neuphilologischen Verein in Helsingfors. Helsingfors, 1899—.
- Непокупны Непокупный А. П. Балто-северо-славянские языковые связи. Киев, 1976.
- BSS
- Nesselmann Nesselmann G. H. F. Die Sprache der alten Preussen an ihren Überresten erläutert. Berlin, 1845.
- Spr.
- Nesselmann žr. Thes.
- Thes
- Otkupščikov Оtkupщиков Ю. В. Из истории индоевропейского словообразования. Л., 1967.
- Ist. slovoobr.
- Otrębski Otrębski J. Gramatyka języka litewskiego Warszawa, 1956—1965. T. 1—3.
- GJL
- Ozols Ozols A. Veclatviešu rakstu valoda. Rīgā, 1965.
- Veclatv. val.
- Palionis Palionis J. Lietuvių literatūrinė kalba XVI—XVII a. V., 1967.
- LLK
- Paul DW Paul H. Deutsches Wörterbuch. 7. Aufl. Halle (Saale), 1960.
- PBB Beiträge zur Geschichte der deutschen Sprache und Literatur/Begr. von H. Paul und W. Braune. Halle a. S., 1874—.
- Pedersen Pedersen H. Vergleichende Grammatik der keltischen Sprachen. Göttingen, 1909—1913. Bd. 1—2.
- Vergl. Gr.
- Petersson Petersson H. Arische und armenische Studien. Lund, 1920.
- ArArmSt.

- PIJ Проблемы индоевропейского языкознания. М., 1964.
- Pisani Pisani V. Saggi di linguistica storica. Torino, 1959.
- Saggi
- PKP Mažiulis V. Prūsų kalbos paminklai. V., 1966—1981. T. 1—2.
- Pokorny Pokorny J. Indogermanisches etymologisches Wörterbuch. Bern und München, 1959—1969. Bd. 1—2.
- Porzig Porzig W. Die Gliederung des indogermanischen Sprachgebiets. Heidelberg, 1954. (Cituo-jama pagal: Порциг В. Членение индоевропейской языковой области. М., 1964).
- Poucha Poucha P. Institutiones linguae Tocharicae. Pragae, 1955. T. I.
- RKEndz. Rakstu krājums. Veltījums akad. prof. dr. Jānim Endzelīnam. Rīgā, 1959.
- RÉSI Revue des études slaves. Paris, 1921—.
- Rēza Rēza L. Lietuvių liaudies dainos. V., 1958—1964. T. 1—2.
- RFV Русский филологический вестник. Варшава, 1879—1918. T. 1—78.
- RS Rocznik Slawistyczny. Kraków, 1908—.
- Sabaliauskas Sabaliauskas A. Lietuvių kalbos leksikos raida // LKK VII 5—141.
- LLR
- Schmalstieg Schmalstieg W. R. An Old Prussian Grammar. University Park and London, 1974.
- OP
- Schmalstieg Schmalstieg W. R. Studies in Old Prussian. University Park and London, 1976.
- SP
- Schmid Schmid W. P. Studien zum baltischen und indogermanischen Verbum. Wiesbaden, 1963.
- Verb.
- ScSl Scando-Slavica. Kopenhagen, 1955—.
- SGGJ Сравнительная грамматика германских языков. М., 1962—1964. T. 1—4.

- Skardžius Pr. Lietuvių kalbos žodžių daryba. V., 1943.
- ŽD
- Skok P. Etimologijski rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika. Zagreb, 1971–1974. Kn. 1–4.
- Sl. Occ. Slavia Occidentalis. Poznań, 1921–1948.
- Sławski F. Słownik etymologiczny języka polskiego. Kraków, 1952–.
- Słown. Słownik staropolski. Warszawa, 1953–.
- Stpolsk.
- SPS Słownik Prasłowiański/Pod red. F. Sławskiego. Wrocław etc., 1974–.
- Specht UID Specht F. Ursprung der indogermanischen Deklination. Göttingen, 1947.
- SRP Scriptorum rerum Prussicarum. Leipzig, 1861–1874. Bd. 1–4.
- Stang LS Stang Chr. S. Lexikalische Sonderübereinstimmungen zwischen dem Slavischen, Baltischen und Germanischen. Oslo, 1971.
- Stang Opusc. Stang Chr. S. Opuscula linguistica. Oslo, 1970.
- Stang SBV Stang Chr. S. Das slavische und baltische Verbum. Oslo, 1942.
- Stang Vergl. Gr. Stang Chr. S. Vergleichende Grammatik der Baltischen Sprachen. Oslo, 1966.
- StB Studi Baltici. Roma, 1931–.
- Stender-Petersen A. Slavisch-germanische Lehnwortkunde. Göteborg, 1927.
- SU Urkundenbuch des Bistums Samland. Leipzig, 1891.
- Suolahti H. Deutsche Vogelnamen. Strassburg, 1909.
- SzD (SzD¹) Szyrwid C. Dictionarium trium linguarum... Tertia editio... Vilnae, 1642; Quinta editio... Vilnae, 1713. [Pirmasis šio žodyno leidimas (apie 1629 m.) – SzD¹.]
- Szemerényi Einf. Szemerényi O. Einführung in die vergleichende Sprachwissenschaft. Darmstadt, 1970.

- SzPS Širwids Punktai sakimu / Hrsg. von Fr. Specht. Göttingen. 1929.
- Taivonen SES Taivonen Y. H. (et alii) Suomen kielen etymologinen sanakirja. Helsinki, 1955–1958. T. 1–2.
- Tarpt. konf. Tarptautinė baltistų konferencija: Pranešimų tezės. V., 1985.
- Thes Nesselmann G. H. F. Thesaurus linguae Prussiae. Berlin, 1873.
- Thomsen Ber. Thomsen V. Beröringer mellem de finske og de baltiske (litauisk-lettiske) sprog. København, 1891.
- TiŽ Tauta ir žodis. K., 1923–1931., Kn. 1–7.
- Toch. jaz. Тохарские языки. М., 1959.
- Toporov PJ Топоров В. Н. Прусский язык: Словарь. М., 1975–.
- Trautmann AS Trautmann R. Die altpreussischen Sprachdenkmäler. Göttingen, 1910.
- Trautmann BSW Trautmann R. Baltisch-Slawisches Wörterbuch. Göttingen, 1923.
- Trautmann PN Trautmann R. Die altpreußischen Personennamen. Göttingen, 1925.
- Trubačev DŽ Трубачев О. Н. Происхождение названий домашних животных в славянских языках. М., 1960.
- Trubačev IR Трубачев О. Н. История славянских терминов родства. М., 1959.
- Trubačev RT Трубачев О. Н. Ремесленная терминология в славянских языках. М., 1966.
- UEV Lietuvos TSR upių ir ežerų vardynas. V., 1963.
- Urbutis BEE Urbutis V. Baltų etimologijos etiudai. V., 1981.
- Vaillant Gr. comp. Vaillant A. Grammaire comparée des langues slaves. Paris–Lyon, 1950–.
- Walde- Walde A. Vergleichendes Wörterbuch der in-

- Pokorny dogermanischen Sprachen / Hrsg. von J. Pokorny. Berlin—Leipzig, 1928—1932. Bd. 1—3.
- Vanagas HD Vanagas A. Lietuvos TSR hidronimų daryba. V., 1970.
- Vanagas HŽ Vanagas A. Lietuvių hidronimų etimologinis žodynas. V., 1981.
- Vasmer Фасмер М. Этимологический словарь русского языка. М., 1964—1973. Т. 1—4.
- VE Enchiridion. Catechismus maszas ... per Baltaramiejū Willentha... Ischspaustas Karalaučiai... 1579.
- VJa Вопросы языкознания. М., 1952—.
- Vries Vries J. de. Altnordisches etymologisches Wörterbuch. Leiden, 1962.
- VSJ Вопросы славянского языкознания. М., 1954—1963. Вып. 1—7.
- Wackernagel-Debrunner Wackernagel J. Altindische Grammatik. Göttingen, 1896—1954. Bd. 1—3 (Bd. 3 — Debrunner A.)
- Watkins Idg. Gr. Watkins C. Indogermanische Grammatik. Heidelberg, 1969. Bd. 3. Т. 1.
- Windekens Tokh. confr. Windekens A. J. van. Le tokharien confronté avec les autres langues indo-européennes. Louvain, 1976. Vol. 1.
- WP Volfenbiutelio postilė (1573 m.).
- Wijk Apr. St. (ir AS) 1918.
- ZfdMa Zeitschrift für deutsche Mundarten.
- ZfSl Zeitschrift für Slawistik. Berlin, 1956—.
- Ziesemer Ziesemer W. Preußisches Wörterbuch. Hildesheim—New York, 1975. Bd. 1—2.
- Zinkevičius LD Zinkevičius Z. Lietuvių dialektologija. V., 1966.
- ZslPh Zeitschrift für slavische Philologie. Leipzig, 1924—1950. Bd. 1—20; Heidelberg, 1951—.

B. KALBOS IR DIALEKTAI

- ags. — anglosaksų
- air. — airių, airiškai
- akad. — akadų, akadiškai
- alb. — albanų, albaniškai
- alb. geg. — albanų gegų tarmės
- alb. tosk. — albanų toskų tarmės
- angl. — anglų, angliškai
- arg. — argiečių, argietiškai
- ark. — arkadų, arkadiškai
- arm. — armėnų, armėniškai
- atik. — atikiečių, atikietiškai
- aukšt. — aukštaičių, aukštaitiškai
- av. — Avestos, avestiškai
- balt. — baltų
- bart. — bartų, bartiškai
- Bart. — Barta
- bažn. — bažnytinės (kalbės)
- bltr. — baltarusių, baltarusiškai
- bulg. — bulgarų, bulgariškai
- chorv. — chorvatų, chorvatiškai
- ček. — čekų, čekiškai
- dab. — dabartinės (kalbės)
- dak. — dakų, dakiškai
- dan. — danų, daniškai
- dard. — dardų
- dor. — dorėnų, dorėniškai
- dz. — dzūkų, dzūkiškai
- eol. — eolų, eoliškai
- est. — estų, estiškai
- fin. — finų
- fin.-ugr. — finų-ugrų
- frig. — frigų, frigiškai
- gal. — galų, gališkai
- germ. — germanų
- gld. — galindų (galindžių) galindiškai

Gld.	– Galinda
go.	– gotu, gotiškai
gr.	– graiku (= sen. gr.), graikiškai
hat.	– hatu, hatiškai
hebr.	– hebraju, hebrajiškai
het.	– hetitu, hetitiškai
homer.	– Homero, homeriškai
ide.	– indoeuropiečių
ilir.	– iliru, iliriškai
ind.	– indu, indiškai
ind.-iran.	– indu-iranenu
iran.	– iranenu
isl.	– islandu, islandiškai
ital.	– italu, itališkai
italik.	– italiku
jon.	– jonenu, joneniškai
jotv.	– jotving(i)u [jot(u)viu], jotvingiška [jot(u)viškai]
Jotv.	– Jot(u)va
kašub.	– kašubu, kašubiškai
kelt.	– keltu
kim(b)r.	– kim(b)ru, kim(b)riškai
korn.	– kornu, korniškai
kurš.	– kuršiu, kuršiškai
la.	– latviu, latviškai
lenk.	– lenku, lenkiškai
lyd.	– lydu, lydiškai
lie.	– lietuviu, lietuviškai
Liet.	– Lietuva
lig.	– liguru, liguriškai
lyv.	– lyviu, lyviškai
lo.	– lotynu, lotyniškai
luv.	– luviu, luviškai
luž.	– lužicu, lužiciškai
maked.	– makedonu, makedoniškai
mardv.	– mardviu, mardviškai

mkn.	– mikeniškai
nadr.	– nadruviu (nadruviu), nadruviškai (nadruviškai)
Nadr.	– Nadruva (Nadrava)
n(auj).	– nauju laiku, naujosios (kalbos)
nyderl.	– nyderlandu, nyderlandiškai
norv.	– norvegų, norvegiškai
nostr.	– nostratiškai
not.	– notangu, notangiškai
Not.	– Notanga
n.v.a.	– naujosios vokiečių aukštaičių (kalbos) – nhd.
oset.	– osetinu, osetiniškai
oset. digor.	– osetinu digoru (dialekto, tarmės)
oset. iron.	– osetinu ironu (dialekto, tarmės)
osk.	– osku, oskiškai
Pbt. vok.	– Pabaltijo vokiečių (kalbos)
pers.	– persų, persiškai
pgd.	– pagudenu, pagudeniškai
Pgd.	– Pagude
pmd.	– pamedenu, pamedeniškai
Pmd.	– Pamede
polab.	– polabu, polabiškai
pr.	– prusu, prusiškai
Pr.	– Prūsija, Prūsai
prakr.	– prakrito, praktiškai
pranc.	– prancuzu, prancuziškai
Ryt. Pr.	– Ryt. Prūsija (Prūsai)
rum.	– rumunu, rumuniškai
rus.	– rusų, rusiškai
s.	– senovės, senosios (kalbos)
saks.	– saksų, saksiškai
sansk.	– sanskrito, sanskritiškai
sél.	– séliu, séliškai
semb.	– sembu, sembiškai
Semb.	– Semba
sen.	– žr. s.
serb.	– serbu, serbiškai
serb.-chorv.	– serbu-chorvatu
skalv.	– skal(a)viu, skal(a)viškai

Skalv.	– Skal(a)va
skand.	– skandinavų
skit.	– skitų, skitiškai
sl.	– slavų
slovak.	– slovakų, slovakiškai
slovén.	– slovėnų, slovėniškai
sogd.	– sogdų, sogdiškai
s.sl.	– senovės slavų (kalbės)
sūd.	– sūduvių (sūdavių), sūduviškai (sūdaviškai)
Sūd.	– Sūduva (Sūduva)
suom.	– suomių, suomiškai
s.v.a.	– senosios vokiečių aukštaičių (kalbės) – ahd.
šumer.	– šumerų, šumeriškai
šved.	– švedų, švediškai
tadž.	– tadžikų, tadžikiškai
toch.	– tocharų, tochariškai
toch. A	– tocharų A (kalbės)
toch. B	– tocharų B (kalbės)
trak.	– trakų, trakiškai
umbr.	– umbrų, umbriškai
ukr.	– ukrain(iečių), ukrain(iet)iškai
v.	– vidurinių laikų, vidurinės (kalbės)
varm.	– varmių, varmiškai
Varm.	– Varmė
ved.	– vedų, vediškai
v(id).	– vidurinių laikų, vidurinės (kalbės)
v(ok).	– vokiečių, vokiškai
v.v.a.	– vidurinės vokiečių aukštaičių (kalbės) – mhd.
v.v.ž.	– vidurinės vokiečių žemaičių (kalbės) – mnd.
žem.	– žemaičių, žemaitiškai
žmg.	– žiemgalių, žiemgališkai

C. KITI SUTRUMPINIMAI

abl.	– ablatyvas
abstract.	– abstraktas
acc.	– akuzatyvas, galininkas
act.	– aktyvas, veikiamoji rūšis
adj.	– adjektyvas, būdvardis

adess.	– adesyvas
adv.	– adverbijas, prieveiksmis
all.	– alatyvas
avd.	– asmenvardis
anaphor.	– anaforiškas
aor.	– aoristas
ca.	– circa („apie“)
appell.	– apel(i)atyvas
caus.	– causativum
cas.gener.	– casus generalis
cnj.	– jungtukas, (conjunctio)
comp.	– komparatyvas, aukštesnysis laipsnis
conj.	– konjunktyvas
dat.	– datyvas, naudininkas
demonstr.	– demonstratyvas, parodomasis (įvardis)
dial.	– dialektinis, tarminis
dimin(ut).	– diminutyvas, mažybinis
dk.	– iš dokumentų, dokumentinė (lytis)
du.	– dualis, dviskaita
encl.	– enklitikas
ež.	– ežeras
fem.	– femininas, moteriškosios giminės
frequ.	– frekventatyvas
fut.	– futūras, būsimasis laikas
gen.	– genityvas, kilmininkas
grad.	– laipsnis (gradus)
gvv.	– gyvenvietė
ibid.	– ibidem („ten pat“)
idem	– idem („tas pats“)
ill.	– ilatyvas
imperat.	– imperatyvas, liepiamoji nuosaka
impers.	– beasmenis (impersonale)
impf.	– imperfektas
inact.	– inactivum
inchoat.	– inkoatyvas
indecl.	– nelinksniojamas (indeclinabile)

indic.	– indikatyvas
iness.	– inesyvas
inf.	– infinityvas, bendratis
inj.	– injunktyvas
instr.	– instrumentalis, įnagininkas
intens.	– intenzyvas
interj.	– interjekcija, išiktukas, šauktukas
interrog.	– interogatyvas, klausiamasis (įvardis)
intrans.	– intransyvas, negalininkinis
iter(at).	– iteratyvas, dažninis
kaln.	– kalnas
kat-mas	– katekizmas
K-kamienis	– konsonantinio (riebalsinio) kamieno
l.c.	– loco citato arba loco commemorato („cituo- toje arba minėtoje vietoje“)
liter.	– literatūrinė (kalba); literatūra
loc.	– lokatyvas, vietininkas
masc.	– maskulinas, vyriškosios giminės
mod.	– nuosaka (modus)
neutr.	– neutras, niekatrosios giminės
nom.	– nominatyvas, vardininkas
num.	– skaitvardis (numerales)
num. card.	– kiekinis skaitvardis (numerales cardinales)
num. ord.	– kelintinis skaitvardis (numerales ordinales)
op. cit.	– opus citatum („citotas; minėtas darbas“)
opt.	– optatyvas, geidžiamoji nuosaka
pan.	– panašiai
partic.	– participijas, dalyvis
partit.	– partityvas
pass.	– pasyvas, neveikiamoji rūšis
perf.	– perfektas
pl.	– pluralis, daugiskaita
plg.	– palyginti(na)
plk.	– pelkė
plqu.	– pliuskvamperfektas
posit.	– pozityvas, nelyginamasis (laipsnis)

poss.	– posesyvas, savybinis (įvardis)
postpos.	– postpozicija
ppr.	– paprastai (vartojamas)
praef.	– prefiksas, priešdėlis
praep.	– prepozicija, prielinksnis
praes.	– prezentas, esamasis (laikas)
praet.	– preteritas, būtasis (laikas)
pron.	– įvardis (pronomenas)
prtc.	– partikula, dalelytė
pvd.	– pavardė
refl.	– refleksyvas, sangražinis
relat.	– relatyvas, santykinis
resp.	– respektiviai, atitinkamai
ryt.	– rytų
sc.	– scilicet („būtent, tai yra“)
scom.	– substantivum commune
sg.	– singularis, vienaskaita
sk.	– skaityti(na)
subst.	– substanyvas, daiktavardis
subst. mob.	– substantivum mobile
suff.	– sufiksas, priesaga
sup.	– supynas, siekinys
superl.	– superlatyvas, aukščiausiasis (laipsnis)
s. v.	– sub. verbo („prie žodžio“)
trans.	– tranzityvas, galininkinis
up.	– upė
vak.	– vakarų
verb.	– verbas, veiksmažodis
voc.	– vokatyvas, šauksmininkas
vv.	– vietovardis
žr.	– žiūrėti(na)

SUTRUMPINIMAI (priedas)

A. ŠALTINIAI IR LITERATŪRA

- BLL** Baltic Literature and Linguistics. Columbus. Ohio 1973.
- Brückner** Brückner A. Słownik etymologiczny języka (Brückner SE) polskiego (przedruk). Warszawa 1957.
- Brückner SIFw** Brückner A. Die slawischen Fremdwörter im Litauischen. Weimar 1877.
- Burrow SL** Burrow T. The Sanskrit Language. London 1973.
- CDW** Codex diplomaticus Warmiensis. Mainz 1860 —.
- DLKŽ** Dabartinės lietuvių kalbos žodynas. Vilnius 1972.
- Dundulienė** Dundulienė P. Lietuvių etnografija. Vilnius 1982.
- Gause** Gause F. Geschichte der Stadt Königsberg. Köln 1972 —.
- Илищ-Свитыч IA** Иллищ-Свитыч В. М. Именная акцентуация в балтийском и славянском. Москва 1963.
- Karaliūnas** Karaliūnas S. Baltų kalbų struktūrų bendrybės ir jų kilmė. Vilnius 1987.
- BKS (ir BKB)** Laučiūtė SB Лаучюте Ю. Словарь балтизмов в славянских языках. Ленинград 1982.
- Laučiūtė SB** Laučiūtė SB
- LEtn.** Lietuvių etnogenezė. Vilnius 1987.
- LKA** Lietuvių kalbos atlasas. Vilnius 1977 —.
- LPG** Mannhardt W. Letto-Preussische Götterlehre. Rīgā 1936.
- Martynov** Мартынов В. В. Язык в пространстве и времени. Москва 1983.
- Meillet Étud.** Meillet A. Études sur l'étymologie et le vocabulaire du vieux slave. Paris 1902—1905. T. I—II.

- Mikkola BS Mikkola J. J. Baltisches und Slavisches. Helsingfors 1902–1903.
- OLJ Известия Академии наук. Отделения литературы и языка. Москва–Ленинград 1950—.
- PKD Petras Dusburgietis. Prūsijos žemės kronika. Vilnius 1985.
- Pedersen Hitt. Pedersen H. Hittitisch und die anderen indoeuropäischen Sprachen (2. Aufl.). Kopenhagen 1948.
- PSRL Полное собрание русских летописей. Санкт-Петербург.
- PU Preussisches Urkundenbuch. Königsberg 1882—.
- PW žr. Riemann.
- Riemann Riemann E. (hrsg.). Preussisches Wörterbuch. Neumünster 1974 —.
- Rosinas BĮ Rosinas A. Baltų kalbų įvardžiai. Vilnius 1988.
- Sabaliauskas Sabaliauskas A. Lietuvių kalbos leksika. LKL Vilnius 1990.
- Smoczyński Smoczyński W. Studia Balto-słowiańskie. Krakow 1989 —.
- SSP Słownik staropolski. Warszawa 1953 —.
- Szemerényi Szemerényi O. Einführung in die vergleichende Sprachwissenschaft. Darmstadt 1980.
- SzD³ žr. Pirmasis lietuvių kalbos žodynas. Vilnius 1979.
- TLE Tarybų Lietuvos enciklopedija. Vilnius 1985 —.
- Vitkauskas Vitkauskas V. Šiaurės rytų dūnininkų šnektų žodynas. Vilnius 1976.
- VLŽ Križinauskas. J. Vokiečių—lietuvių kalbų žodynas. Vilnius 1989 —.

C. KITI SUTRUMPINIMAI

def.	definitum (pron.)	indef. indefinitum (pron.)
etn.	etnonimas	relat. relativum (pron.)

I (J)

ia „ja — taip“ III 57₂₁ [39₂₃], III 57₂₂ [39₂₃], III 71₁₅ [47₁₄], III 99₂₀ [63₈], III 105₂₃ [67₅], III 125₁₂ [77₂₁], III 125₁₆ [77₂₄], III 127₂ [77₂₈], III 127₆ [77₃₂], III 127₁₈ [79₇], III 129₂ [79₁₃] = particula (teigiamam atsakymui pasakyti) pr. *jā „taip“ (dėl adv. pr. „taip“ žr. s.v. *tīt*), kuri, kaip ir lie. dial. *jó* „t. p.“ (VE nevar-toja) bei la. *jā* „t.p.“, yra skolinys iš vok. *ja* „t.p.“.

*iagno, žr. I lagno.

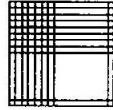
*Jāt(u)vā „Jotva“ — vienos vak. baltų žemės vardas [žr. dar *Sudowia* (ten pat ir dk. *Denowe* „Dainava“) = *Jātvā resp. (*Jātvā = *Jāt“vā →) *Jātuvā. Čia virtimas *-tv- = *-t“v- → *-tuv-, tiksliau — [su bilabialiu jotv. *u (ne labiodentaliu *v!), kaip ir pr. *u] *-tu- = *-t“u- → *-tuu-, yra visiškai galimas (nors ir ne-*ū*tinas) jau vien dėl to, kad jis neatsietinas nuo labai senų vartimo *-u- = *-“u- → *-uu- atvejų, dėl kurių žr. Mažiulis *Baltistica* III 39 t., išn. 102.

Beveik visi baltistai pritaria K. Būgai, iš s. rus. *Ятвягы* „jotvingiai“ (acc. pl.) ir pan. atstačiusiam jotv. *jātvingas „jotvingis“ ← jotv. *Jātvā „jotvingių žemė“ (Būga III 153 t.) ir juos sulietuvinusiam į (lie.) *jótvingas* (vietoj jo vėliau išgalėjo lie. *jótvingis*) resp. *Jótva*.

Iš s. rus. *Ятвягы* ir pan. K. Būgos atstatytą jotv. *jātvingas „jotvingis“ (Būga I. c., žr. ir Toporov PJ III 15–19) įprasta laikyti sufikso *-ing- (jį čia atstato visi, be išimties, tyrinėtojai!) vediniu iš jotv. *Jātvā „jotvingių žemė“ (žr., pirmiausia, Būga I. c., Toporov I. c.), kurio resp. jotv. *Jāt(u)vā „t. p.“ rekonstrukcija yra visiškai patikima (žr. toliau). Kitokios etnonimo „jotvingių žemė“ rekonstrukcijos (ir ta, kurią siūlo J. Nalepa, Jaćwiegowie. Białystok 1964) yra aiškiai nepagrindžiamos (apie tai kitąkart pakalbėsiu), žr. ir Toporov PJ III 17–18.

Tačiau etnonimo jotv. *jātvingas „jotvingis, jotvingių krašto gyventojas“ rekonstrukcija dėl sufikso (jotv.) *-ing- iš tikrųjų yra ydinga: baltai jokių sufikso *-ing- vedinių etnonimų (kaip kalbos faktų!) neturi ir neturėjo [nėra baltams nei sufikso (sudurtinio) *-t(u)ving- hidronimų]; plg. pvz., lie. *lietūvis* (*lietuvys*)

UDK 801.3:801.54 = 881
Ma 736

Išleista
KALBOS UGDYMO
PROGRAMOS
lėšomis

SUTRUMPINIMAI (priedas)

A. ŠALTINIAI IR LITERATŪRA

- Agrell Beitr. S. Agrell. Zwei Beiträge zur slavischen Lautlehre. Lund 1918.
- AIO Annali dell' Istituto Universitario Orientale. Napoli 1959.
- Bammesberger Abstr. A. Bammesberger. Abstraktbildungen in den baltischen Sprachen. Göttingen 1973.
- Bielenstein A. Bielenstein. Die Grenzen des lettischen Volksstammes... St. Petersburg 1892.
- Brückner SEP, žr. Brückner.
- BSS Балто-славянский сборник. Москва 1972.
- BW Kr. Barons un H. Wissendorfs. Latwju dainas. I–VI. Jelgawā un Petrogradā 1894–1915.
- Ceitlin LSJa P. M. Цейтлин. Лексика старославянского языка. Москва 1977.
- Coll. Pr. Colloquium Pruthenicum primum. Warszawa 1992.
- Dybo Slav. акс. В. А. Дыбо. Славянская акцентология. Москва 1981.
- Drusk. žod. G. Naktinienė, A. Paulauskienė, V. Vitkauskas. Druskininkų tarmės žodynas. Vilnius 1988.
- Fraenkel BS E. Fraenkel. Die baltischen Sprachen. Heidelberg 1950.
- Frenkelis BK E. Frenkelis. Baltų kalbos. Vilnius 1969.
- Girdenis Fnl. A. Girdenis. Fonologija. Vilnius. 1981.
- Inoue Graph. Phon. T. Inoue. A Graphological and Phonological Study of Old Prussian Enchiridion. Kobe 1984.

ISBN 5-420-01323-1 (t. 3)
ISBN 5-420-00109-8

© Vytautas Mažiulis, 1996

- Izslēd. na Mladē-
nov Eзикoвeдски изслeдoвaния в чeст нa aкa-
демик Стeфaн Млaдeнoв. Сoфия 1957.
- K a b e l k a BFI J. K a b e l k a. Baltų filologijos įvadas.
Vilnius 1982.
- K a r u l i s L E V K. K a r u l i s. Latviešu etimoloģijas vārdnīca.
I, II. Riga 1992.
- K a u k i e n ē L V I A. K a u k i e n ē. Lietuvių kalbos veiksmažo-
džio istorija. Klaipėda 1994.
- K i p a r s k y R G r. V. K i p a r s k y. Russische historische Gram-
matik. Band III. Heidelberg 1975.
- K l u s i s M. K l u s i s (L. P a l m a i t i s). Prūsų kalba.
I. Vilnius 1989.
- K o r t l a n d t S l. F r. K o r t l a n d t. Slavic Accentuation. Lisse
1975.
- L e F L i n g u i s t i c a e f i l o l o g i j a (A t t i d e l V I I c o n v e g n o
internazionale di linguisti). Brescia 1987.
- L e s k i e n N o m. A. L e s k i e n. Die Bildung der Nomina im
Litauischen. Leipzig 1891.
- L e x. L i t h. L e x i c o n L i t h u a n i c u m (p a r e n g ė V. D r o t v i -
n a s). Vilnius 1987.
- L g B L i n g u i s t i c a B a l t i c a (e d. W o j c i e c h
S m o c z y Ń s k i). Warszawa 1992-.
- L i d é n A r m. S t. E. L i d é n. Armenische Studien. Göte-
borg 1906.
- M H W d M o n u m e n t a h i s t o r i a e W a r m i e n s i s. Diplomata.
Mainz 1860.
- M i k k o l a B a l t. ų r. M i k k o l a B S.
u. Sl.
- M i k l o s i c h E W F r. M i k l o s i c h. Etymologisches Wörter-
buch der slavischen Sprachen. Wien 1886.
- O L O б щ а я л e к c и к a г e р м a н c k и x и б a л т o -
c л a в я н c k и x я з ы к o в (o т в. р e д. A. П. Н e -
п o к у п н ы й). Киев 1989.

- P B P o p i e ų i ų b u l ė s d ė l k r y ų i a u s ų y g i ų p r i e ų p r ų s u s
ir lietuvius. Vilnius 1987.
- P e r s s o n B e i t r. P. P e r s s o n. Beiträge zur indogermanischen
Wortforschung. Uppsala 1912.
- P ė t e r a i t i s M L V. P ė t e r a i t i s. Mažoji Lietuva ir Tvanksta.
Vilnius 1992.
- P o U P o m m e r e l l i s c h e s U r k u n d e n b u c h. Danzig 1882.
- S c h w e r s J. S e h w e r s. Sprachlichkulturhistorische
Untersuchungen vornehmlich über den
deutschen Einfluß im Lettischen. Leipzig 1936.
- S h e v e l o v G. Y. S h e v e l o v. A Prehistory of Slavic.
Heidelberg 1964.
- S c h m i d W. P. S c h m i d (Hrsg.) Nehrungskurisch.
Mainz 1989.
- Š i l a s - S a m b o r a Š i l a s - S a m b o r a. Mažoji Lietuva. Vilnius
1990.
- S k a r d ų i u s P. S k a r d ų i u s. Daukšos akcentologija.
Kaunas 1935.
- S z e m e r é n y i O. S z e m e r é n y i. Studies in the IE system
of Numerals. Heidelberg 1960.
- T o l s t o j S G T H. И. Т o л c t o й. С л a в я н c k a я г e o г р a f и -
ч e c k a я т e р м и н o л o г и я. Москва 1969.
- T r u b a č e v O. Н. Т р у б a ч e в. Э т н o г e н e z и к у л t y р a
д р e в н e й ш и x c л a в я н. Москва 1991.
- W a l d e L E W A. W a l d e. Lateinisches etymologisches
Wörterbuch (2. Aufl.). Heidelberg 1910.
- V ė l i u s M B N. V ė l i u s. Mitinės lietuvių sakmių būtybės.
Vilnius 1977.
- Z i e s e m e r P M W. Z i e s e m e r. Die ostpreußischen
Mundarten. Breslau 1924.
- C. K I H S U T R U M P I N I M A I
prsn. personale

SUTRUMPINIMAI (priedas)

A. ŠALTINIAI IR LITERATŪRA

S. A m b r a z a s DDR	S. A m b r a z a s. Daiktavardžių darybos raida. Vilnius 1993.
B l e s e LPV	E. B l e s e. Latviešu personu un uzvārdu studijas. I. Rīgā 1929.
B o p p SP	Fr. B o p p. Über die Sprache der alten Preußen. Berlin 1853.
BSL	Die baltischen Sprachen und Literaturen (Hrsg. R. E c k e r t). Essen 1994.
GK	Gimtoji kalba (Bendrinės kalbos laikraštis). Kaunas 1933–.
G a e r t e	W. G a e r t e. Urgeschichte Ostpreussens. Königsberg i.Pr. 1929.
GL	General Linguistics. The Pennsylvania State University Press.
H e r m a - n o w s k i	G. H e r m a n o w s k i. Ostpreussen- Wegweiser (2. Auflage). Würzburg 1989.
K a r a l i ū n a s KV	S. K a r a l i ū n a s. Kalba ir visuomenė. Vilnius 1997.
KŽ	Kraštas ir žmonės. Vilnius 1983.
M a y r h o f e r EWA	M. M a y r h o f e r. Etymologisches Wörterbuch des Altindoarischen. Heidelberg 1986 tt.
N a v a s a i t i s LM	A. N a v a s a i t i s, M. N a v a s a i t i s. Lietu- vos miškai. Vilnius 1979.
PPK	Pirmoji prūsų knyga (parengė M. K l u s i s ir B. S t u n d ž i a). Vilnius 1995.
P r e l l w i t z Best.	W. P r e l l w i t z. Die deutschen Bestandteile in den lettischen Sprachen. Göttingen 1891.
R o s i n a s BĪM	A. R o s i n a s. Baltų kalbų įvardžiai: morfolo- gijos raida. Vilnius 1995.
S a l y s BKT	A. S a l y s. Baltų kalbos, tautos ir kultys. Vil- nius 1985.

© Vytautas Mažiulis, 1997
© Mokslo ir enciklopedijų
leidybos institutas, 1997

ISBN 5-420-01406-8 (t. 4)
ISBN 5-420-00109-8

- Schmid LSC W.P. Schmid. *Linguisticae scientiae collectanea*. Berlin 1994.
- Stang Erg Chr. S. Stang. *Ergänzungsband zur Vergleichenden Grammatik der Baltischen Sprachen*. Oslo–Bergen–Tromsø 1975.
- S/ŽP Seda/Žemaičių praeitis, t. 5. Vilnius 1997.
- TKB (1985) Tarptautinė baltistų konferencija (Pranešimų tezės). Vilnius 1985.
- WP Wolfenbüttelio Postilė (parengė J. Karaciejus). Vilnius 1995.

R

ragingis „hircz (Hirsch) – elnias“ E 651 nom. sg. masc. = subst. (*io*-kamenis) pr. **ragingīs* < (subst. mob., masc.) **„tas, kuris raguotas“* – fleksijos vedinys iš adj. (masc.) pr. **ragingas* „raguotas“ (plg. Endzelīns SV 51, Skardžius ŽD 765), o šis – sufikso **-ing-* vedinys iš subst. pr. **raga-* „ragas“ (žr. *ragis*); plg. lie. (subst. *rāgas* →) adj. *ragingas* „raguotas“ (LKŽ XI 32).

Subst. pr. (E 651) **ragingīs* „elnias“ < subst. mob. (*io*-kamenis, nom. sg. masc.) pr. **ragingīs* „tas, kuris raguotas“ (← adj. masc. **ragingas* „raguotas“) su greta esančiu subst. pr. (E 652) **glumbē* „elnė“ < subst. mob. (*ē*-kamenio, nom. sg. fem.) pr. **glumbē* „ta, kuri bauža (neraguota)“ (← adj. fem. **glumbā* „bauža“ = „neraguota“, žr. *glumbe* ir s.v. *camstian*) darybiškai santykiuoja panašiai kaip pvz. lie. subst. mob. (*io*-kamenis, nom. sg. masc.) *jūodis* „tas, kuris juodas“ (← adj. masc. *jūodas*) su subst. mob. (*ē*-kameniu, nom. sg. fem.) *jūodė* „ta, kuri juoda“ (← adj. fem. *juodà*). Žr. dar s.v. *alne*.

ragis „horn (Horn) – ragas“ E 705 nom. sg. masc. (iš E konteksto matyti, kad čia yra „medžioklės ragas“) = pr. **ragis* < **ragas* „t.p.“ < balt.-sl. **ragas* „ragas ir pan.“ > lie. *rāgas* „ragas; išsikišimas ir pan.“ (LKŽ XI 22 tt.), la. *ragis* „ragas ir pan.“, s. sl. *rogō* „t.p.“ ir kt.

Subst. balt.-sl. **ragas* „ragas ir pan.“ (baritonas, žr. Illič-Svityč IA 117) kildintinas iš subst. balt.-sl. **ragas* „tai, kas atsikišęs“ < **„atsi-*, išsikišimas“ resp. laikytinas fleksijos vediniu (su šaknies vokalizmo apofonija) iš verb. balt.-sl. **reg-* „atsikišti, kišti(s), tiesti(s)“ (dėl jo žr. Jēgers KZ LXXX 144–154), plg. pvz. balt.-sl. (verb. **lenk-* „lenkti“ →) subst. **lankas* „tai, kas lenktas“ < **„lenkimas“* (baritonas, žr. Illič-Svityč IA 119 t.), gr. (verb. *tem-* „rėžti“ →) subst. τόμος „atraiža (tai, kas atrėžtas)“ < **„atrėžimas“* (žr. dar Skardžius ŽD 35). Greta subst. (*o*-kamenio) balt.-sl. **ragas* „ragas ir pan.“ galėjo būti ir subst. (*u*-kamenis) balt.-sl. dial. **ragu-* „t.p.“ (plg. lie. *lėdas* ir la. *ledus*, žr. *ladis*), plg. jo gi-